

Do Bělehradu dorazila první tramvaj od

Bozankaye

31.05 2025 18:58, Libor Hinčica, Tramvaje

V uplynulých dnech realizovala turecká společnost Bozankaya hned několik prvododávek k zákazníkům mimo Anatolii. Po předání první vyrobené 20m tramvaje pro rumunské město Iași a expedici prvního sériového trolejbusu SNG 12T do Temešváru byla dne 29. 5. 2025 doručena také první nová tramvaj do srbského Bělehradu.

Bělehrad dne 11. 4. 2024 vypsal výběrové řízení na dodávku až 25 tramvají o délce okolo 30 m, které měly představovat první obnovu přestárlé flotily od roku 2013, kdy byly dokončeny dodávky vozů od španělského CAFu (v letech 2011–2013 bylo převzato celkem 30 vozů), u nichž se musel následně dopravce GSP Beograd (*Gradsko saobraćajno preduzeće*) potýkat s řadou technických problémů, včetně prasklin na podvozcích.

O novou soutěž měli projevit zájem vedle Bozankaye také výrobci Stadler a Pesa, avšak nabídka přišla ve stanoveném termínu jen od Bozankaye. Pesa se přitom snažila krátce před uplynutím lhůty na podání nabídek proti zadávacím podmínkám protestovat, její protest ze dne 3. 5. 2024 byl ale smeten ze stolu, a to nikoli pro absenci argumentace po faktické stránce, ale pro neohlídání si zákonných povinností spojených s podáváním protestu dle srbské legislativy. Pesa se sice pokusila v následném odvolání své pochybení napravit a doložit příslušné dokumenty a pověření, nicméně takový reverzní postup zákon už neumožňoval, a tak byla celá záležitost během několika dnů vypořádána, aniž by se někdo věcně zabýval obsahem protestu.

Tramvaje jsou opatřeny novým modrým lakováním GSP. (zdroj: GSP)

Dne 12. 6. 2024 bylo oznámeno, že vítězství v soutěži si odnesl turecký producent, s nímž byla následně dne 28. 6. 2024 podepsána smlouva, která byla o dva týdny později – 11. 7. 2024 – zveřejněna v srbském registru smluv, čímž se stala účinnou. Ve smlouvě se výrobce zavázal k dodání prvního vozidla v šibeničním termínu pouhých devíti měsíců. S ohledem na to, že první tramvaj byla doručena dne 29. 5. 2025, je zřejmé, že nakonec došlo ke skluzu v délce cca 1,5 měsíce, i tak jde ale v rámci výroby tramvají o mimořádně krátkou dobu. Dosažení prodloužení termínu dodání (až na 36 měsíců) ostatně mělo být hlavním bodem, jehož se měli snažit konkurenti dosáhnout v rámci doplňujících dotazů.

Skutečnost, že se Bozankaya účastnila nakonec tendru jako jediná, byla přetřásána v místních médiích, stejně jako finální nabídková cena ve výši 2,629 mil. € bez DPH za vůz (cca 66 mil. Kč), která se zdála mnohým za pětičlánkový vůz příliš vysoká, a to zvlášť v kontrastu s cenou, za níž turecký producent dodával tramvaje do rumunského Temešváru (zde se ale jednalo o kontrakt z roku 2021). Hlavní pozornost ovšem směřovala na cestu šéfa kanceláře primátora do Turecka na přelomu léta a podzimu 2023, která sice byla provedena před vypsáním výběrového řízení (na čem by tedy nebylo nic závadného), avšak údajně bez oficiálního pověření ze strany zastupitelstva či primátora samotného. Srbské zákony jsou nicméně v otázkách možného střetu zájmů poněkud děravé a obdobné „cestování“, pakliže se neodehrává v době běžícího tendru, přímo nezakazují.

Pohled na čelo vozu. (zdroj: GSP)

Tramvaje pro Bělehrad jsou pětičlánkové a konstrukčně i designově vycházejí z vozů pro Iași. Oproti nim jsou však delší (celková délka má činit 30,5 m) a mají i jiné uspořádání dveří, když jsou na krajních článcích použity jednokřídlé dveře a na nesených celkem čtvery dveře dvoukřídlé (rumunské vozy mají pouze čtvery dvoukřídlé dveře). Tramvaj pro Bělehrad disponuje dvěma

hnacími (4x 100 kW) a jedním běžným (středním) podvozkem. Max. obsaditelnost (při 8 os/m^2) by měla činit 236 stojících a 46 sedících pasažérů.

Během plnění kontraktu byl dne 27. 12. 2024 uzavřen (a dne 1. 1. 2025 zveřejněn) dodatek ke kupní smlouvě, kterou došlo ke změně lakování. Původně měly být tramvaje červené, nicméně v říjnu 2024 primátor Bělehradu rozhodl, že všechna nově pořízená vozidla budou nést nový modrý lak nazvaný byzantská modř. Přelakovány mají být současně všechna dříve dodaná vozidla, k jejichž zařazení došlo po 7. 10. 2022 (včetně). Červená barva podle slov primátora odkazuje na socialismus a vozidla v ní oděná připomínají stánky na párky v rohlíku. Modrá má být oproti tomu více spojená s Bělehradem a symbolizovat jeho řeky i erbovní znak. Ten však kromě modré barvy obsahuje právě i červenou barvu. Ještě zajímavější má být pak spojení modré barvy se středověkým královským rodem Nemanjićů (za jejichž vlády dosáhlo Srbsko v tehdejších reálicích své největší moci). Rod Nemanjićů totiž modrou barvu ve svém znaku či praporcích vůbec nepoužíval – naopak dominantní barvou byla právě červená.

Autor je zaměstnancem společnosti Bozankaya, článek však není tiskovým sdělením společnosti ani jejím oficiálním vyjádřením.

Url: Do Bělehradu dorazila první tramvaj od Bozankaye